

Í-keng Tiàu-óan ê Hêng-iáⁿ

Hoanya KC

Chá-sî-á Pîn-tong ê jit-thâu jôah kah chhin-chhiūⁿ teh âⁿ hóe-lô, jiát hōng-hōng. Góa chhēng 1 niá khóng-sek ê se-bí-loh, o-sek ê tîng-khò. He sī góa cha-àm thiau-kang kéng..ê, mā m̄-chai ū hâh hong-siok--bô. Chit 2 jit-á khang-khòe khah chē, cha-mê bô êng kàu beh óa 11 tiám khah kàu chhù. Chē-lôh phòng-í, tê chiah phàu-hó, sùi-sî chiap tiòh chho-tiong ê giô..ê Kong..a ê tiān-ōe, kóng Lāu-su í-keng khì--ah. Góa chit-sî gōng-ngiäh, hóan-èng bē kòe--lâi, chin kú khah in i chit kù, "1 kò góeh chêng, m̄-sî koh khòaⁿ i hó-hó?". Hit-sî ū 1 ê tō-háp, 4, 5 ê tōng-ōh sio-chio, chhōa bó-kiáⁿ tau-tîn tî Pîn-tong ê pñg-tiàm chò-hóe kap lāu-su chiäh-pñg. Kong..a kā góa kau-tài chit kóa tāi-chì, kóng chiah òaⁿ khah chai, tāi-ke lóng tî gôa-tē teh thó-thàn, bē hù tñg--lâi, beh thok góa thè hit tîn chho-tiong ê òaⁿ-thiap..ê pau pêh-pau khì kā lāu-su liam-hiuⁿ, koh hoan-hù kóng tiòh ài pau-khia chiah ê èng--tit. Góa kui mê lâng sîn-sîn, khùn bē lôh bîn.

Chhia sai kàu ūi, tûi tōa-lô téng khòaⁿ tiòh hâng-á lâi tah 1 ê pêⁿ-á, í-keng ū chit kóa lâng ūi-lûi tî hia. Tōa-lô téng sêh kúi-nâ lin, chhōe bô chhia-üi thang pha-chhia, oat-jip-khì keh-piah bih-sih ê hâng-á lâi kā chhia chhah hō hó-sè. Chit tah tî chho-tiong hák-hâu âu-piah, sî sè-hàn chiáp mo-hui ê só-châi, hâng-á-lô oan-oan khiau-khiau, 2 pêng chhôan sî iân-phiáⁿ tah ê thih-chhù. Lô-thâu bô sèk ê lâng kiám-chhái

kui-po mā lòng bē chhut--lâi. Góa ū kúi 10 nî bô koh jip lâi chia--lah. Chá-chêng ê kì-tî iû-gôan chheng-chheng chhó-chhó. Bô jôa kú chiū oat kàu Lāu-su in tau.

Cha-hng tú-á chiah tah hó ê pêⁿ-á, phor kui-ê ñg-sek kiok-hoe, tiong-ng ū 1 ê Chû-chè Chèng-giâm sàng ê pián-á, téng-bîn èng Hán-jî siá "Püt Kiàn Kong Hôa (佛見光華)". Lāu-su ê jîn-siōng kôan-kôan khòa tî téng-bîn. Bî-bî-á chhiò ê hêng-siōng kap 20 tang chêng chò góan pan tō-su ê sî, bô sîm-mih 2 iûⁿ, iû-koh sî hit khóan hō lâng sa bô i teh siûⁿ siáⁿ ê thâu-bîn. Û beh óa kui-pah lâng khaia tî hâng-á--nih teh tán-thâi kò-piât-sek ê khai-sí. Góa chit kàu ūi khòaⁿ hiah chê chheⁿ-hün-lâng, tiòh sì-kè chîn khòaⁿ ū sèk-sâi ê--bô. To-sò lâng khòaⁿ--khí--lâi sî Lāu-su ê tōng-sû. Pâi tî bôe--á ū 1 kûn siàu-liân-lâng, khah bô 50 ê, liát chòe 2 pâi chin chéng-chê, èng-kai sî Lāu-su chit-má teh chò tō-su hit pan chho-tiong-seng. Chiòng-lâng bîn iu-iu, lóng chhêng àm-sek ê *T-shirt*, chhiú-ñg pín 1 tè môa-se, chin kám-sim teh kâ Lāu-su tòa-hâ. Lāu-su kàu 1 nî chêng in-üi sin-thé koh-iûⁿ sin-chhéng thè-hiu chìn-chêng, lóng iáu-kú teh chò tō-su, chò chêng-chhiam teh khan-kâ hák-seng. Kap i kâng chu-chhim ê lâu-su m̄-sî thè liáu-liáu, bô châ tiòh seng-koâⁿ chò hâu-tiûⁿ chû-jîm--ah. Bô lâng chhiûⁿ i í-keng 60--ah, koh giám-ngë kian-chhî chhin-sin chòe-iûⁿ, chiàu-kòr ín-chhōa hák-seng.

Lêng-tñg lâi lâng chê kah bôan-bôan. Siōng lâi-té ū Lāu-su ê hâu-lâm, hâu-lú, tî

kám-thâu, chhēng mōa-á-saⁿ, bák-kho âng-âng, bák-sái khòa tī bák-kîⁿ. 2 pêng-bīn ū kok-kài sàng--lái ê bóan-liân. Kàu taⁿ koh bô hoat-tō siong-sìn, Lāu-su í-keng lī-khui lán ê sè-kài! Chêng chit chām-á sui-bóng khòaⁿ--khí--lái ū sió-khóa siān-siān, m̄-kú kóng-ōe iū-gōan chin ū giánkhì, sim-chêng iáu-kú kāng-khóan an-lòk. Mñg i kóng pēⁿ-chêng án-chóaⁿ, i ēng siāng 1 iūⁿ ê chhiò-iōng kā góa kóng, i ê thé-lát, cheng-sín lóng chin-hó, bô hōan bô ló. Tùi kū-nî khai-sí, i tióh tī tōa-pēⁿ-īⁿ teh chiap-siū hòa-hák tī-liâu kap tiān-liâu. Chhut-chhut-jip-jip pēⁿ-īⁿ iā ū kúi-nā pái. Ták-pái tōa-īⁿ ê sî, lóng ê lái kā góa ái-sah-chuh.

Sì-kè siòng chin kú, khì chîn tióh Sún-koan. Chit ê tōng-ōh sit-châi hō lâng bô hoat-tō khòaⁿ siám--khì. Chhöt-tiong sî-á to sè-liáp-chí, bô siūⁿ kàu ko-tiong í-āu, chit ê chhiú tiòng kôan ná tek-ko, lò-kha koh sán-thiu. I òan-thàn thiⁿ-kong bô kong-pêⁿ, 1 sì lâng kàu-iók hak-seng m̄ bat thêng-hioh ê Lāu-su ê chiah-nih kín tióh khì--ah. I kóng i chit-má ka-kí teh chò lāu-su, chhiâng-châi thê-chhéⁿ ka-kí ài óh Lāu-su hit khóan iát-lék, bē-sái ū chit-bák-nih ê nōa-léh.

Chhöt-tiong ê sî, khì hō lâng pun tī "Kok-gák-pan", pan--nih ū chit pòaⁿ cha-bó tōng-ōh. Tng teh tñg-tōa-lâng, tùi cha-bó chin ū chhù-bī. M̄-kú sió-hák tùi 3 nî khai-sí tióh lóng sî chhōan thùi-á ê cha-pø pan, m̄ chai beh án-chóaⁿ kap cha-bó gín-á tau-tîn, sim-lái kám-kak in sî chiok kî-kòai ê tōng-büt. Lēng-gōa 1 hong-bīn,

cha-pø kap cha-bó tiong-kan hit-chióng chih-chàn bē-tiâu ê bê-hék koh hō lâng sim-koan-thâu chiūⁿ-iah-iah. Chit khóan mâu-tún ê sim-chêng, hō 15-hòe sò-sèng ê góa pháiⁿ-sè tñg siūⁿ-khì. Put-sî kap cha-bó tōng-ōh oan-ke, kóng in ài khàu ài sai-nai, gâu lé gâu phiⁿ-kàm..lâng. Ū 1 pái kìm bē tiâu, tī chiòng-lâng ê bīn-chêng kā in chhoh kah háu. Ū lâng khì pò-bé-á. Keh-jit tú kàu hâu, chheh-pau iáu bē khng hó-sè, tióh hō Lāu-su hiàm khì kàu-sek thâu-chêng. Phit! Phiák! Chiàⁿ-bīn pa, tò-bīn siàn. Hiông-hiông 2 ê lái, chha chit sut-á khiā bē tiâu. Tng-sî kiông beh kap i piàⁿ, m̄-bat án-ne hō lâng lêng-jiók--kòe.

Bóe-chhiú Lāu-su kā góa kóng hit 2 ê sî ūi-tióh góa hó, koh kóng āu hak-kî beh hō góa chò pan-tiúⁿ. Mā m̄-chai án-chóaⁿ-iūⁿ, tùi hit-tiáp khí, góa chông ná chhin-chhiúⁿ piàn 1 ê lâng kāng-khóan. Kòe-khì hòng-tōng bô tiāⁿ-tióh ê chhit-thô kiáⁿ, chóan-tñg chò kut-lát, hiòng-siōng ê gín-á. Pún-té hō pē-bú hōan-ló, hak-hāu lāu-su chhau-sim, sêng-chek àu-kô-kô, sòa chit-ē-chhiú peh chhiúⁿ hak-hāu ê "bêng-lü-pñg", góeh-góeh nî-nî lóng sî "chu-ieu-seng". Lēng-gōa iā khai-sí ê-hiáu khì sioh pan--nih ê cha-bó tōng-ōh, iā tit-tióh in ê góan-liōng, siū-tióh in ê tùi-tiōng.

Lāu-su put-sî tióh ēng góa chò iūⁿ, kā pan--nih ê lâng kâ-sí, kóng góa ták-jit àm-mê thák-chheh kàu 1,2 tiám bô thêng-khùn, kóng góa tùi pháiⁿ-kiáⁿ piàn-chò thong-lâng o-ló, kóng góa ê-hiáu kap lâng kau-pôe, ū chò thâu-lâng ê

pān-sè. Ū-sî hō i kóng kah put-chí-á pháiⁿ-sè. Sim-lí hak-chiá kóng liáu chin khak-sít, lâng chin-chiàⁿ ê po--tit, ū po ū chìn-pō, jú po jú phah-piàⁿ, chiū án-ne góa tek-khak sūn-lí tī jīn-seng ê lō-thêng. Āu--lái góa ē-sái ū tām-póh-á tāi-chì chò ê hó-sè, tióh ài kám-siā Lāu-su ê khan-kà.

Su-hōe it-tit teh hoah-siaⁿ, hō-hiàm kok-jīn chiàu i ê tan-ūi jip khì lēng-tâng lāi-té chè-pài. Gōa-bīn ê lâng chū-tōng pâi-liât chò kui-pâi. Góa kap Sún-koाⁿ bô khòaⁿ-tióh pát ê tōng-ōh, iā bô thiaⁿ-tióh teh kiò hak-seng tāi-piáu, chí-hó tote Chhō-tiong pō ê lāu-su chò-hóe jip--khì. Chhō-tiong pit-giáp chêng kúi tang bô êng teh thák-chheh, hak-giáp ôan-sêng í-āu jip-khì siā-hóe kap lâng pôaⁿ-nóa, mî-nōa tī kò-jīn sió-siò ê sū-giáp lī-ek lāi-bīn, iā bô-thang khì chhōe Lāu-su. Tâⁿ tī-teh kòe "Khong-kiáⁿ-chiat"(ták-nî ê 9 góeh 28) chiah kā i kià 1 tiuⁿ khah-phìⁿ. Ták-pái tñg-khì kò-hiong chìn-chêng lóng ê siūⁿ kóng it-têng ài khì khòaⁿ..i, mî-kú chia chhòng, hia kóaⁿ iáu-sī bô hoat-tō khì kā khòaⁿ.

Lāu-su kà Eng-bûn ê chiau-pâi: "**Tóng-chhû chia ING pián chhâng chín-sín-sú** (動詞加 ing 變進行式)" put-sî tî náu lâi-té teh sêh. Lāu-su sàng..góa hit pún Gû-tin Eng-Eng Sû-tián sui-bóng hō góa hian kah phòa-kô-kô, iáu-kú kā i sioh-miā-miā, mî-kam pàng hiat-kák. Lāu-su tî hit ê Eng-gí Kàu-hák koh thêng-liû tiâm "**Lâi chiáu COME, chhí chiáu GO** (來叫 COME, 去叫 GO)" ê sî-tâi, ê-hiáu kà hak-seng êng Eng-gí lâi

óh Eng-gí sî siong-tong sian-chìn ê chò-hoat. Hit-chün péng sû-tián sî 1 hâng tōa tāi-chì, beh chhâ-khó 1 ê Eng-gí sû, khòaⁿ bô i ê-bîn ê kái-soeh, tióh koh péng lêng-gôa 1 iâh chiah bat hit-ê i-sù. Ū-sî péng kúi-nâ iâh, iû-gôan mî-chai gôan-pún hit-ê sû. Chin liáu kang, mî-kú tûi chit khóan hùn-liân sòa hō góa pôe-ióng chhut êng Eng-gí su-khó ê lêng-lék. Bóe-chhiú góa koh ū ki-hóe liân-síp pát-khóan gí-giân, koh-lâi khai-sí jîn-bat ka-kî ê bó-gí, lóng bô êng hoan-ék ê hoat-tō óh. Chin-chiàⁿ sî ū 1 ê hó lāu-su, iâⁿ kòe thák 10 tang chheh.

Thiaⁿ Sún-koाⁿ teh kóng, chìn-chêng 1 jit khì thàm lāu-su in tau, kóng i beh khì ê hit-kúi-jit, chhù--nih ê lâng bô hoat-kiàn sím-mih koh-iüⁿ, iû-gôan ū kóng ū chhiò. Hit-jit ê-por, sé sin-khu liáu-āu, chê tî phòng-í teh khòaⁿ tiân-sî. Ū chit-táu-kú ê sî-kan lóng bô chhut-siaⁿ. Chhù--nih ê lâng óa-kîn kâ khoàⁿ, í-kêng bô khùi kòe-sin--ah. Khòaⁿ i ê bîn-iông bô liú-khiok, kha-chhiú bô khip-lák, chin pêng-an lâi piât-sè. Lāu-su hì-gâm hit-jiah, siong-tong óa-kîn sim-chōng, kiám ê-sî chò chê pái ê tiân-liâu chhòng khì hâi tióh sim-chōng, hiông-hiông tî hit-jit lâi tiâⁿ--khì? Lāu-su 1 sì-lâng khan-kâ hak-seng ū mî-kak, chîn pún-hün kàu-kék, ê-sái kóng sî ū tam-tng ê lâng. Án-ne bô thòng bô khór, bô hôan bô ló lâi óng-seng, sng-sî lán chiah-ê sî-sè ê tōa an-ùi. I khì-kàu Thian-kok tiâⁿ-tióh ê-siū Thiⁿ-pê ê thiàⁿ-thàng.

"Ngáu, ngáu, ngáu" mî-chai kám-sî hō hiân-tiûⁿ ê sng-im, hà-gák kiáu-chhá--tióh,

lāu-su chhī ê kúi-chiah kun-iōng-káu sòa hiōng-hiōng chhut-siaⁿ pūi. Lāu-su kèk ài chhī káu-á. Tùi kúi 10 tang chēng góa koh teh thák chhō-tiong ê sî, i tiōh put-sî khiâ o-tó-bái, khan 2 chiah pun-nâng-káu (tiōh-sî kun-iōng-káu, góan chit kak-sì lóng kiò-chò pun-nâng-káu, liâh-chò kò pîn-nâng-chhiū..ê). Ū-sî Eng-gí-khò kóng kah chit poàⁿ, i tiōh kóng-khí chióng-chióng chhī káu ê tāi-chì. Kì-tit siōng kài chhim..ê sî i kóng kun-iōng-káu nā teh pí-sài ê sî, pêng-sím ê tiōng-tiám ài khòaⁿ lân-hút 2 liáp ū chiâu-chhîng--bô. Ū ê káu seⁿ-liáu thé-thài chin ióng-béng, mō-sek chin kim-kút, m̄-koh ē-sin kiám 1 liap. Chit khóan káu hó khòaⁿ bô lō-ēng, bē seⁿ..ê khah chē, iā gâu seⁿ gâm. Hit-sî kám-kak hó-síng, theh-lâi chò gī-niū, bóe--á thák khah chē chheh chiah chai hiah-ê káu m̄-sî chin chiàⁿ khiàm 1 liap, sî khiâ-sàng lân-hút-á pún-té chhàng tiám pak-tó lâi, tī beh chhut-sì hit sî tûi kái-piⁿ-kau liàn--chhut--lâi, lak-lôh tī lân-pha lâi-bîn. Ū..ê nā seⁿ-chiâⁿ bô sūn-sū, lâu-tî pak-tó--nih, khióng-kiaⁿ bē seⁿ-thòaⁿ, koh ē tûi hit liáp lân-hút-á tī pak-lâi seⁿ-chhut gâm--lâi. Koh ū kiàn-pái nā khì lâu-su in tau, lóng ē gán-tiōh mñg-pang hit-tè kim-pâi, téng-bîn ōe 2 liáp káu-thâu khah hiong-ok Chîn Siok-pó kap Ùi Tî-kiong. Iáu bōe jip-mñg tiōh thiaⁿ-tiōh kúi-nâ chiah káu khòng-khòng pūi, hiáng kah kióng beh kiáu-chhá tē-ki-chú, kiaⁿ-tōng thó-tē-kong.

I siàu-liân sî ū kóan-hùn kòe lô-môa, o-káu kap o-niau lóng ū chih-chiap, iā ū liän-kòe kha-chhiú. Chhō-tiong pō hiah-ê tōa-bóe

chhit-thô hák-seng jiá sū kiáu-jiáu, lóng ài chhiáⁿ i chhut-bîn pôaⁿ-nóa. I tiāⁿ kóng nā ū 1 ki ke-si-thâu-á, 1 chiah káu, 1 phìⁿ chhiûⁿ-piah, koh khah chē tûi-ték lâi ūi, beh phah, i iā bô kiaⁿ. I ê eng-hiōng khì-khài chhim-chhim lâi éng-hiōng kâng phiau-phiat ê góa.

Beh chhut lêng-tîng ê sî, óat-thâu koh gán-chit-ē Lâu-su. I ná chhin-chhiûⁿ bî-bî-á gîn góa, kài-sêng teh kóng, "góa chit-sì-lâng ê chek-jîm í-keng soah, ē-sái thêng-hioh--ah. Koh lâi ūaⁿ lí--lah. Lí ài khah bián-kióng--teh." Tî sái-chhia tñg-khì chhù ê lō--nih, lō-piⁿ ê iâ-chí-chhiûⁿ bân-pho tî bî-bî-á hong--nih. Aih! Chit-ê sè-kài koh kiám 1 ê koan-sim..góa, thiàⁿ-thàng..góa ê lâng--lah. Jîn-sè-kan kiâⁿ 1 chhā, chhim khai-sí iù-chíⁿ, ài lâng khan-kâ, tiám sî-tôa ê im-ñg ē tióng-sêng. Nî kú gòeh chhim, ka-kî ióng-chòng, lâu-hòe-lâng sòa hiòh lôh hoe siâ. Bô tiuⁿ-tî ka-kî liâm-piⁿ chiâⁿ-chò sî-tôa--ah. Sim-lâi siàu-liâm thiàⁿ-sioh..góa ê kòe-óng-chiá, ū pah-hun ê kám-khài. Koh kiaⁿ-hiâⁿ ka-kî bô hit hō phín-liâu ē-tit-thang tí-tng thôan-thóng sòa-chiap ê tâng-tâⁿ. Khòaⁿ-tiōh sin-piⁿ sè-hàn gín-á teh hai-hai-chhiò, teh phiàng-phiàng-háu, iā kám-kak ka-kî khiâ--chhut--lâi chò chêng-chhiam ê sî í-keng kâu.

Siân-pái ê hêng-iáⁿ í-keng tiàu-óan, bâng in tì-ìm chiah-ê chhiⁿ-chhioh ê sî-sè, ē-sái pêng-pêng an-an sêng-tióng tōa-hàn, chiâⁿ-chò ē thun-lún, ū tam-tng ê Tai-ôan-lâng.